Høringsinnspill til ny områdesatsing i Oslo fra 2027

Oslo Frivilligsentraler støtter at områdesatsingen videreføres med enklere organisering, bedre samordning og tydelig lokal forankring og medvirkning.

Vårt hovedinnspill er at åpne og inkluderende møteplasser må behandles som grunnleggende sosial infrastruktur, og at frivilligsentralene må få en tydelig rolle i utviklingen og driften av denne infrastrukturen. Skal møteplassene gi varige resultater, må de ha stabilitet over tid. Forutsigbar og flerårig finansiering er derfor en forutsetning.

Høringsnotatet beskriver hvordan relasjoner bygges gjennom jevnlig kontakt, mens mangel på arenaer for samhandling svekker aktivitet, tilhørighet og tillit. Ved trangboddhet og sammensatte levekårsutfordringer er møteplasser særlig viktige.

Folkehelsemeldingen understreker at inkluderende lokalsamfunn fremmer mestring, livskvalitet og psykisk helse og forebygger ensomhet. Koordinerende ressurser og en etablert samarbeidskultur fremheves som viktig for frivillig innsats og offentlig-frivillig samarbeid.

En god møteplass er mer enn et lokale eller en serie arrangementer. Her kan mennesker komme uten henvisning, medlemskap eller store økonomiske terskler og møte andre igjen og igjen. Project for Public Spaces omtaler slike arenaer som «tredje steder». De må være tilgjengelige, pålitelige og faste. Gjentatte møter bygger relasjoner og tillit på tvers av alder og bakgrunn.

Møteplasser er også et forebyggende folkehelsetiltak. Folkehelsemeldingen viser til sammenhenger mellom ensomhet eller sosial isolasjon og blant annet psykiske lidelser, hjerte- og karsykdommer, demens og selvmord. En NOVA-studie ved OsloMet fulgte nær 10 000 nordmenn over 20 år og fant at sosial isolasjon var forbundet med om lag 15 prosent høyere risiko for tidlig død. Forskerne understreker behovet for møteplasser og aktiviteter som styrker sosiale bånd.

Selv om satsingen særlig retter seg mot barn og unge fra 0 til 30 år, bør nærmiljøarbeidet ha et generasjonsperspektiv. Møteplasser på tvers av generasjoner kan gi flere trygge voksne, rollemodeller og nettverk, motvirke ensomhet og mobilisere lokale ressurser.

Frivilligsentralene har en unik posisjon. De er lokalt til stede over tid, kjenner innbyggere, foreninger og tjenester og er ikke avgrenset til én diagnose, aldersgruppe, kultur eller medlemsorganisasjon. De kan senke terskelen mellom å være deltaker og å bli frivillig eller initiativtaker, koble kommunen og sivilsamfunnet og bidra med kompetanse på rekruttering, ivaretakelse og koordinering av frivillige.

Høringsnotatet peker på at flere tiltak i dagens områdesatsinger har fått begrenset varighet og manglet forutsetninger for videreføring. Dette må den nye modellen løse. Relasjoner, tillit og lokalt eierskap følger ikke ettårige budsjettperioder. Kortvarige tilskudd og stadig nye søknader skaper usikkerhet, kompetansetap og tilbud som forsvinner når de begynner å virke. Årlig grunnfinansiering til bydelene er positivt, men ikke tilstrekkelig dersom samarbeidspartnerne fortsatt bare tilbys korte prosjektavtaler.

Vi anbefaler derfor at områdesatsingen:

1. prioriterer åpne og lokalt forankrede møteplasser i nærmiljøstrategien

møte mellom mennesker

Oslo Frivilligsentraler
Org 820017412
post@oslo.frivilligsentraler.no

2. gir frivilligsentralene en formalisert rolle i kartlegging, planlegging, medvirkning og gjennomføring
3. bruker flerårige avtaler som finansierer stabil drift og koordinerende kapasitet, kombinert med fleksible utviklingsmidler
4. avklarer hvordan vellykkede tiltak skal videreføres før prosjektperioden avsluttes
5. har enkel og forholdsmessig rapportering
6. måler gjentatt deltakelse, tilhørighet, tillit, nye nettverk, innbyggerinitierte aktiviteter og bedre samarbeid – ikke bare arrangementer og besøk.

Medvirkning må skje der folk allerede er, ikke bare i formelle møter. Frivilligsentralene kan nå personer som ellers sjelden deltar og gjøre medvirkning kontinuerlig. Når dagens programarenaer avvikles, må den nye modellen sikre faste samarbeidsarenaer mellom bydel, frivilligsentraler, øvrig frivillighet og tjenester.

Frivillighet er ikke gratis å organisere, og tillit kan ikke prosjektfinansieres fra år til år. Skal kommunen kunne forvente langsiktig mobilisering, koordinering og ansvar fra frivilligsentralene, må dette møtes med forutsigbare og flerårige rammer.

Kilder: Meld. St. 15 (2022–2023), *Folkehelsemeldinga*: https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-15-20222023/id2969572/
OsloMet/NOVA: https://www.oslomet.no/forskning/forskningsnyheter/eldre-ensomhet-risiko-for-tidlig-dod
Project for Public Spaces: https://www.pps.org/article/what-is-a-third-place-beyond-the-buzzword-to-true-social-connection

Oslo, 3. september 2026
Oslo Frivilligsentraler

Espen Watne Andresen
Styreleder

møte mellom mennesker

Oslo Frivilligsentraler
Org 820017412
post@oslo.frivilligsentraler.no